

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1553/2509

บริษัทสหธัญญะเจริญ จำกัด โดยนายเล็ก จุลโสภณโจทก์ กรรมการผู้จัดการโจทก์ กรมสรรพากร โดยนายหิรัญ สุตะบุตร อธิบดีจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 148, ป.ระฎาการ มาตรา 30, พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 มาตรา 12, ป.ระฎาการ มาตรา 12

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีก่อนโจทก์บรรยายฟ้องว่า การประเมินภาษีของเจ้าพนักงานและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของอธิบดี กรมสรรพากรที่เรียกเก็บภาษีจากโจทก์อย่างโจทก์ทำการค้าเองโดยตรงไม่ถูกต้อง เพราะการค้าของโจทก์ในปี 2499-2500 เป็นอย่างตัวแทนของบริษัท ฮ. ขอให้แสดงว่าคำสั่งของเจ้าพนักงาน เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานเป็นคำสั่งที่มีชอบ โจทก์ไม่ต้องเสียภาษีการค้าอย่างเป็นผู้ขาย ในคดีหลัง โจทก์บรรยายฟ้องเป็นอย่างเดียวกันว่า โจทก์ทำการค้าอย่างเป็นผู้แทนและขอให้แสดงว่าการค้าของโจทก์รายเดียวกันนี้เป็นเพียงนายหน้าตัวแทน ฟ้องของโจทก์ทั้งสองคดีจึงมีประเด็น อย่างเดียวกันว่า การฟ้องของโจทก์สำหรับปี 2499-2500 เป็นการค้ามิใช่โดยตรง หากเป็นเพียง ตัวแทน การที่ฟ้องโจทก์ในคดีก่อนถูกยกฟ้องไป ก็เพราะโจทก์หมดสิทธิฟ้องตามที่กฎหมายบัญญัติ ไว้ ฟ้องของโจทก์ในคดีนี้ก็มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันว่าโจทก์หมดสิทธิ ฟ้อง ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างเดียวหรือไม่ ซึ่งในคดีหลังจำเลยก็ให้การเช่นเดียวกับคดี ก่อนว่าโจทก์ฟ้องเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ฟ้องโจทก์คดีหลังจึงเป็นการต้องห้ามตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148การยึดทรัพย์ตามประมวลรัษฎากรมิใช่เป็น กระบวนขั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148(1) แต่เป็นการยึดทรัพย์ตามอำนาจที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้อำนาจในการที่จะสั่ง ยึดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเป็นอำนาจและ หน้าที่ของเจ้าพนักงานตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะหาใช่เป็นเรื่องตัวแทนตัว การตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่เมื่อข้อเท็จจริงตามโจทก์ฟ้องประกอบคำให้การ จำเลยและสำนวนคดีก่อนเป็นอันวินิจฉัยได้แล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องทำการสืบพยานตามที่โจทก์ แกลงไว้ต่อศาลในวันนัดชี้สองสถานต่อไปอีก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า บริษัทฮั่วเซ่ง แอนด์กัมปนี ตั้งโจทก์เป็นตัวแทนจัดซื้อข้าวส่งไปให้ที่สิงคโปร์ โดยโจทก์ ได้รับค่านายหน้าโจทก์ชำระภาษีการค้าประเภทตัวแทนในปี 2499 และ 2500 ในอัตราร้อยละห้า ให้จำเลยถูกต้องแล้ว ต่อมาปลายปี 2500 ต่อ 2501 จำเลยอ้างว่าโจทก์ทำการค้าโดยตรงจึงเรียก เก็บภาษีการค้าและเงินเพิ่มกับภาษีบำรุงเทศบาลสำหรับปี 2499 และ 2500 ชำจากโจทก์เป็น เงิน3,835,807 บาท 49 สตางค์ โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลแพ่งในคดีแดงที่1413/2503 ศาลฎีกา ยกฟ้องโดยเหตุว่าโจทก์มิได้ฟ้องคดีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่อธิบดีกรมสรรพากรชี้ขาด ต่อมาวันที่ 18 - 19 มีนาคม 2506 จำเลยทำการยึดทรัพย์โจทก์เป็นราคา 50,000 บาท เพื่อจัดชำระภาษีที่ จำเลยเรียกเก็บอันเป็นละเมิดต่อโจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนการยึดทรัพย์ถ้าทรัพย์สินเสียหาย ก็ขอให้จำเลยใช้ราคาและพิพากษาว่าโจทก์เป็นนายหน้าตัวแทนจำเลยให้การว่า ภาษีอากรตาม

ทุนทรัพย์ที่พิพาทเป็นภาษีอากรค้างเมื่อโจทก์ไม่ชำระ นายอำเภอสมพันธวงศ์ จึงดำเนินการยึดทรัพย์ตามอำนาจหน้าที่ที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ โจทก์ไม่อุทธรณ์คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของอธิบดีต่อศาลภายใน 15 วัน ศาลฎีกาจึงพิพากษาให้โจทก์แพ้ โจทก์กลับนำคดีมาฟ้องในคดีนี้อีก อันเป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อน ซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้แสดงว่าคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมินและคำสั่งอธิบดีกรมสรรพากรไม่ถูกต้อง โจทก์ไม่มีอำนาจรื้อฟื้นการประเมินขึ้นโต้แย้งอีกวัน

ซึ่งสองสถาน โจทก์แถลงขอสืบพยานในข้อที่ว่า 1. การค้าข้าวอันเป็นเหตุให้โจทก์ฟ้องคดีนี้ โจทก์ทำในฐานะเป็นตัวแทนของบริษัทฮั่วเซ่ง 2. จำเลยทำการยึดทรัพย์โจทก์ แม้ผู้ยึดเป็นเจ้าพนักงานอื่นก็ทำตามคำสั่งและโดยอำนาจของจำเลยศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วไม่ต้องสืบพยาน และวินิจฉัยว่านายอำเภอสมพันธวงศ์เป็นผู้ทำการยึดตามอำนาจที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ จำเลยไม่ต้องรับผิด คำขอของโจทก์ที่ขอให้เพิกถอนการยึดและใช้ค่าเสียหายไม่มีทางบังคับ ส่วนประเด็นที่โจทก์ฟ้องว่าโจทก์เป็นนายหน้าตัวแทน ในการค้ารายนี้หรือเป็นผู้ทำการค้าเองนั้น ศาลฎีกาพิพากษาในคดีแดงที่ 1413/2503 แล้วถือว่าข้อเรียกร้องของโจทก์ที่ขอให้ศาลพิพากษาว่าคำสั่งของเจ้าพนักงานประเมินที่ให้โจทก์เสียภาษีเป็นอันยุติ พิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาคดีได้ความว่า โจทก์เสียภาษีการค้าสำหรับปี 2499 และ 2500 ไปแล้ว อย่างเป็นตัวแทนบริษัทฮั่วเซ่ง ต่อมาพนักงานประเมินทำการตรวจสอบบัญชีและการเสียภาษีของโจทก์ เห็นว่าได้ทำการเป็นตัวแทนหากทำการค้าเอง จึงทำการประเมินให้โจทก์เสียภาษีเพิ่มและภาษีบำรุงเทศบาลให้โจทก์ไปชำระใหม่ เป็นเงินที่ต้องเสียเพิ่ม 3,835,807.49 บาท โจทก์ยื่นอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากรอธิบดีกรมสรรพากรว่าการประเมินของเจ้าพนักงานเป็นการถูกต้องแล้ว โจทก์มิได้อุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีภายใน 15 วัน กลับไปดำเนินการทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เมื่อไม่สำเร็จจึงมาดำเนินคดีทางศาลศาลฎีกาพิพากษายกฟ้อง โดยวินิจฉัยว่า โจทก์นำคดีมาฟ้องศาลเกินกำหนดระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรมาตรา 30(2) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496 มาตรา 12 โจทก์จึงนำคดีนี้มาฟ้องศาลฎีกาเห็นว่า ในคดีก่อนโจทก์กล่าวบรรยายฟ้องว่า การประเมินภาษีของเจ้าพนักงานและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของอธิบดีกรมสรรพากรที่เรียกเก็บภาษีจากโจทก์อย่างโจทก์ทำการค้าโดยตรงไม่เป็นการถูกต้องเพราะการค้าของโจทก์ในปี 2499 - 2500 เป็นอย่างตัวแทนขอให้แสดงว่าคำสั่งของเจ้าพนักงานเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ และพิพากษาว่าโจทก์ไม่ต้องเสียภาษีการค้าอย่างเป็นผู้ขาย คดีหลังโจทก์บรรยายฟ้องโดยกล่าวเป็นอย่างเดียวกันว่า โจทก์ทำการค้าอย่างเป็นตัวแทนเจ้าพนักงานเรียกเก็บไม่ถูกต้อง และขอให้พิพากษาแสดงว่าการค้าของโจทก์รายเดียวกันนี้โจทก์เป็นเพียงนายหน้าตัวแทน ฟ้องของโจทก์ทั้ง 2 คดีจึงมีประเด็นอย่างเดียวกันว่า การค้าของโจทก์สำหรับปี 2499 - 2500 เป็นการค้ามิใช่โดยตรงหากเป็นเพียงตัวแทน การที่ฟ้องโจทก์ในคดีก่อนถูกยกไปก็เพราะโจทก์หมดสิทธิฟ้องตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ฟ้องโจทก์ในคดีนี้ก็มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันว่าโจทก์หมดสิทธิฟ้องตามที่กฎหมายได้บัญญัติเป็นอย่างเดียวกันหรือไม่ ซึ่งในคดีหลังนี้จำเลยก็ได้ให้การตั้งเป็นประเด็นต่อสู้เช่นเดียวกับคดีก่อนว่า โจทก์ฟ้องเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในคดีนี้ก็ต้องวินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 1413/2503 ซึ่งได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าโจทก์ฟ้องเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ จึงเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 การยึดทรัพย์ตามที่โจทก์อ้างในคดีนี้มีใช้เป็นกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลตามที่ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148(1) ได้บัญญัติยกเว้นไว้ แต่เป็นการยึดทรัพย์ซึ่งตามฟ้องของโจทก์เองก็อ้างว่าเป็นการยึดโดยผลการและเป็นการยึดตามอำนาจที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติไว้ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 12 อำนาจในการที่จะสั่งยึดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากร เป็นอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามที่กฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจไว้หาใช่เป็นเรื่องตัวแทน ตัวการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ที่โจทก์ฎีกาขอให้ส่งศาลชั้นต้นสืบพยานต่อไปนั้น ศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อข้อเท็จจริงตามที่โจทก์ฟ้องประกอบคำให้การจำเลยและสำนวนคดีก่อนเป็นอันวินิจฉัยได้แล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องทำการสืบพยานตามที่โจทก์แถลงไว้ต่อศาลในวันชี้สองสถานนั้นต่อไปอีกพิพากษายืน

องค์คณะ

อดุล รัตนปิณฑะ · เชื้อ คงคากุล · เสนอ บุญยเกียรติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1553/2509>